



Платни системи у БиХ у 2019. години

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПЛАТНЕ СИСТЕМЕ

Сарајево, 24.02.2020. године

Садржај

1. Увод.....	3
2. БПРВ и жироклиринг трансакције	3
3. Првих десет банака по броју и вриједности трансакција	8
4. Временски распоред пласирања трансакција	10
5. Међународни клиринг	11
6. Јединствени регистар рачуна пословних субјеката у Босни и Херцеговини	13
7. Централни регистар кредита	14
8. Организационе шеме банака	15
9. Међубанкарске и унутарбанкарске трансакције	16

1. Увод

Извјештај „Платни системи у БиХ у 2019. години“ као редован годишњи извјештај о раду платних система у БиХ је рађен на основу података прикупљених од 24 банке у БиХ и интерних података Централне банке Босне и Херцеговине.

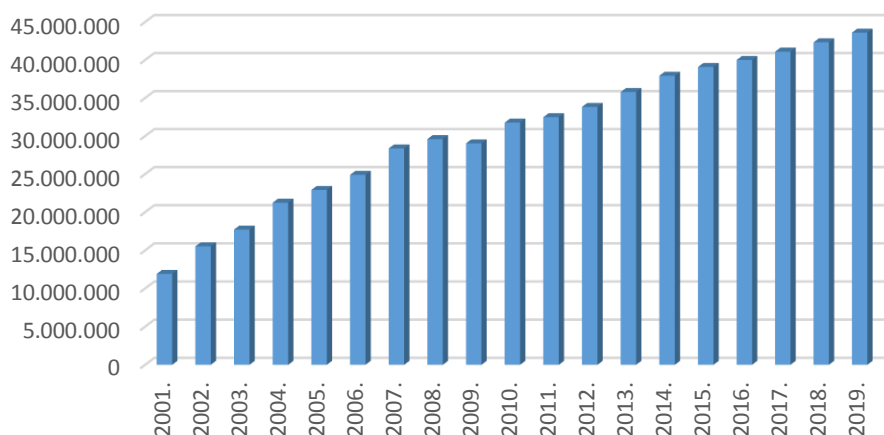
Платни системи Централне банке Босне и Херцеговине су били доступни 99,99% времена (2018. године су били доступни 99,93% времена), а што је омогућило правовремено извршење трансакција у платним системима Централне банке Босне и Херцеговине.

2. БПРВ и жиро клиринг трансакције

Протекле, 2019. године у Платним системима Централне банке Босне и Херцеговине забиљежен је раст броја трансакција као и њихове вриједности.

Преглед броја трансакција у Платним системима ЦББиХ за период од 2001. до 2019. године	
Година	Број трансакција
2001.	11.916.222
2002.	15.526.839
2003.	17.721.251
2004.	21.242.162
2005.	22.909.427
2006.	24.900.936
2007.	28.367.097
2008.	29.598.572
2009.	29.039.567
2010.	31.774.686
2011.	32.489.826
2012.	33.837.361
2013.	35.799.626
2014.	37.930.337
2015.	39.086.648
2016.	40.004.202
2017.	41.107.361
2018.	42.334.026
2019.	43.601.606
Укупно:	579.187.752

Преглед броја трансакција у Платним системима ЦББиХ за период од 2001. до 2019. године

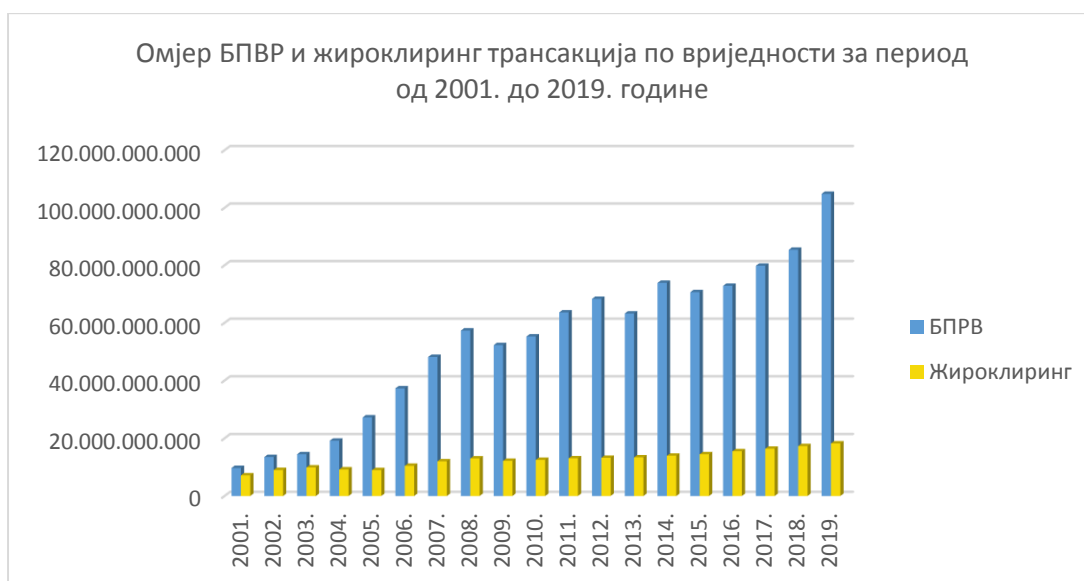
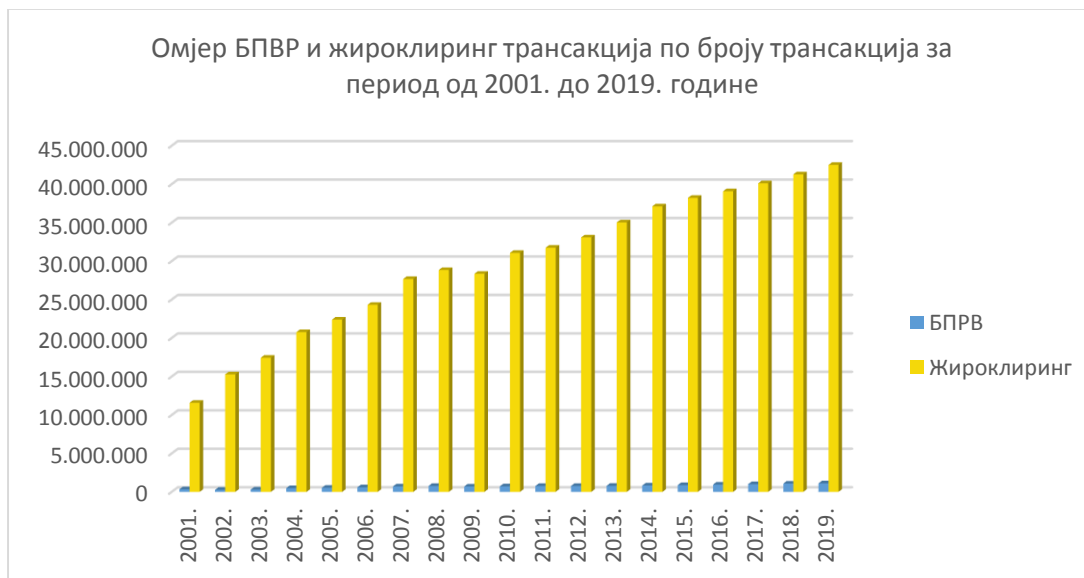


Преглед трансакција по вриједности у Платним системима ЦББиХ за период од 2001. до 2019. године

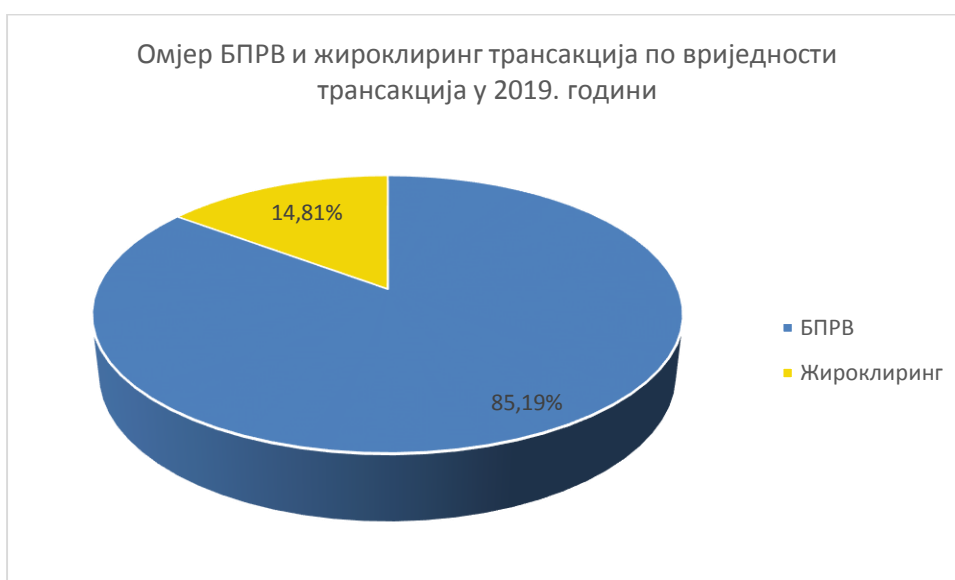
Година	Трансакције по вриједности у КМ
2001.	16.844.843.315
2002.	22.509.671.792
2003.	24.342.825.574
2004.	28.383.452.792
2005.	36.194.883.247
2006.	47.727.696.822
2007.	60.192.696.720
2008.	70.344.517.441
2009.	64.457.938.969
2010.	67.778.691.332
2011.	76.653.471.820
2012.	81.533.268.431
2013.	76.604.896.747
2014.	87.858.114.404
2015.	85.105.843.766
2016.	88.379.953.010
2017.	96.243.249.000
2018.	102.669.704.908
2019.	123.046.070.387
Укупно:	1.256.871.790.476



Година	БПРВ		Жирокиринг	
	Број трансакција	Вриједност у КМ	Број трансакција	Вриједност у КМ
2001.	332.622	9.701.270.430	11.583.600	7.143.572.885
2002.	257.691	13.519.780.127	15.269.148	8.989.891.665
2003.	293.847	14.460.652.316	17.427.404	9.882.173.258
2004.	480.935	19.178.523.535	20.761.227	9.204.929.257
2005.	521.014	27.236.549.476	22.388.413	8.958.333.771
2006.	591.823	37.280.188.111	24.309.113	10.447.508.711
2007.	704.702	48.174.209.589	27.662.395	12.018.487.131
2008.	766.690	57.335.307.266	28.831.882	13.009.210.175
2009.	692.669	52.283.260.876	28.346.898	12.174.678.093
2010.	713.775	55.281.115.708	31.060.911	12.497.575.624
2011.	760.459	63.607.787.849	31.729.367	13.045.683.971
2012.	763.522	68.310.225.344	33.073.839	13.223.043.087
2013.	773.099	63.231.533.830	35.026.527	13.373.362.917
2014.	821.897	73.896.929.048	37.108.440	13.961.185.356
2015.	874.575	70.654.654.893	38.212.073	14.451.188.873
2016.	935.319	72.871.045.267	39.068.883	15.508.907.743
2017.	996.043	79.855.384.343	40.111.318	16.387.864.656
2018.	1.067.256	85.393.044.051	41.266.770	17.276.660.857
2019.	1.105.320	104.825.511.544	42.496.286	18.220.558.843
Укупно:	13.453.258	1.017.096.973.604	565.734.494	239.774.816.872



Омјер БПРВ и жироклиринг трансакција у 2019. години				
	Број трансакција	Учешће у укупном броју трансакција	Вриједност у КМ	Учешће у укупној вриједности
БПРВ	1.105.320	2,54%	104.825.511.544	85,19%
Жироклиринг	42.496.286	97,46%	18.220.558.843	14,81%
Укупно:	43.601.606	100%	123.046.070.387	100%



Учешће броја БПРВ трансакција у укупним трансакцијама у 2019. години износи 2,54%, док је учешће у вриједности 85,19%.

Учешће жироклиринг трансакција у броју укупних трансакција износи 97,46%, а у вриједности 14,81%.

3. Првих десет банака по броју и вриједности трансакција

Првих десет банака у платном промету БиХ, у укупном броју БПРВ и жиро клиринг међубанкарских трансакција, учествовало је у 2019. години са 73,09%, што је повећање у односу на 2018. годину (2018. године десет банака је остварило 72,69% свих трансакција).

	Учешће првих десет банака по броју трансакција у односу на укупан број трансакција у БПРВ и жиро клиринг систему у 2019. години	%
1.	7.321.683	16,79
2.	5.080.006	11,65
3.	4.478.946	10,27
4.	3.460.685	7,94
5.	2.462.637	5,65
6.	2.073.241	4,75
7.	1.900.262	4,36
8.	1.839.315	4,22
9.	1.794.178	4,11
10.	1.462.018	3,35
Укупно:	31.872.971	73,09



У укупној вриједности трансакција првих десет банака учествовало је са 78,94%, повећавши тако своје учешће у самој вриједности јер је 2018. године првих десет банака обавило 75,67% трансакција од укупне вриједности. Тренд је био исти између броја и вриједности трансакција!

	Учешће првих десет банака по вриједности у односу на укупну вриједност трансакција у БПРВ и жиро клиринг систему у 2019. години	%
1.	27.040.347.758	21,98
2.	14.259.895.092	11,59
3.	12.751.649.319	10,36
4.	7.831.688.414	6,36
5.	7.607.049.688	6,18
6.	6.217.873.980	5,05
7.	5.827.423.454	4,74
8.	5.309.273.099	4,31
9.	5.169.421.160	4,20
10.	5.133.128.225	4,17
Укупно:	97.147.750.188	78,94

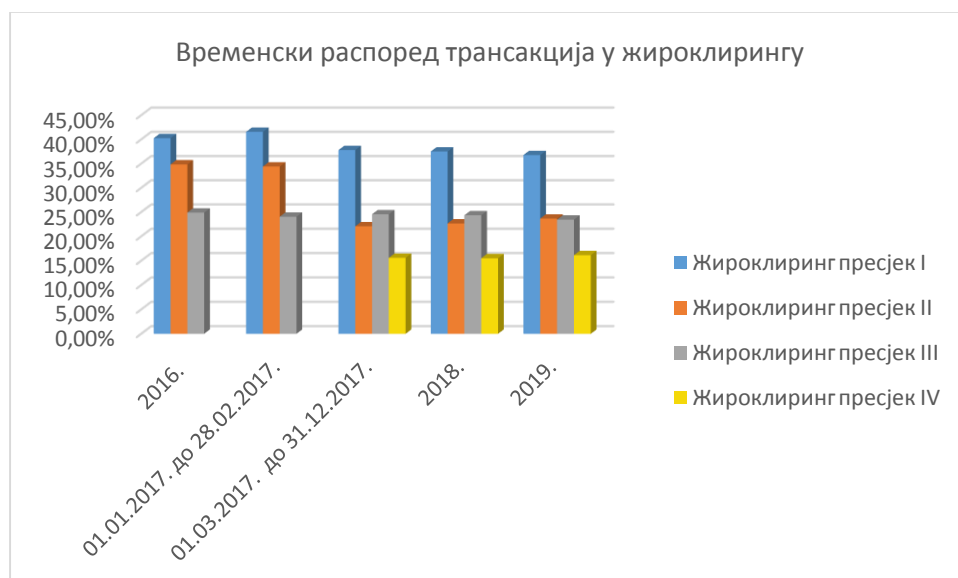


4. Временски распоред пласирања трансакција

Сходно Оперативним правилима за жиро клиринг, израчунавање нето позиција учесника и поравнање истих у платном систему БПРВ се врши у четири клириншка циклуса у току дана.

Процентуално учешће слања налога банака по клириншким циклусима у платни систем жиро клиринга у току 2019. године је као што слиједи:

Временски распоред трансакција у жиро клирингу у %					
Жиро клиринг пресјек	2016.	01.01.2017. до 28.02.2017.	01.03.2017. до 31.12.2017.	2018.	2019.
Жиро клиринг пресјек I	40,26%	41,56%	37,79%	37,50%	36,77%
Жиро клиринг пресјек II	34,84%	34,40%	22,07%	22,65%	23,65%
Жиро клиринг пресјек III	24,89%	24,04%	24,55%	24,34%	23,44%
Жиро клиринг пресјек IV			15,59%	15,51%	16,14%



Процентуално учешће слања налога банака у платни систем БПРВ у току 2019. године је као што слиједи:

Временски распоред трансакција у БПРВ изражен у %					
БПРВ пресјек	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
БПРВ трансакције до 12:00 h	47,25%	47,42%	47,70%	48,11%	49,94%
БПРВ трансакције од 12:00 h	52,75%	52,58%	52,30%	51,89%	50,06%



5. Међународни клиринг

Кроз систем клириншког начина обрачуна међународних плаћања са Србијом пласирано је у 2019. години укупно 11.931 налог (10.853 налога у 2018. години), чија је вриједност била 265.096.190 евра (224.074.932 евра у 2018. години). У систему убједљиво најјефтинијег и најбржег плаћања између двије државе учествовало је шест банака из Босне и Херцеговине и то:

1.	Bosna Bank International д.д. Сарајево
2.	МФ банка а.д. Бања Лука
3.	НАША БАНКА а.д. Бијељина
4.	ProCredit Bank д.д. Сарајево
5.	Sberbank а.д. Бања Лука
6.	Sberbank БХ д.д. Сарајево

Укупан број налога и њихова вриједност по годинама:

Година	Број налога	Вриједност налога
2010.	5.877	56.895.162 €
2011.	6.852	84.244.664 €
2012.	6.819	93.651.205 €
2013.	7.929	122.641.627 €
2014.	8.769	131.046.506 €
2015.	9.637	176.275.344 €
2016.	10.319	197.607.823 €
2017.	10.602	172.103.917 €
2018.	10.853	224.074.932 €
2019.	11.931	265.096.190 €



6. Јединствени регистар рачуна пословних субјеката у Босни и Херцеговини

За Јединствени регистар рачуна пословних субјеката у Босни и Херцеговини број приступних тачака је био 1.946 (током 2018. године 1.457 приступно мјесто).

Број приступних тачака Јединственом регистру рачуна пословних субјеката у БиХ		
1.	Банке	1.760
2.	МКО	38
3.	Лизинг	26
4.	Осигурање	3
5.	Остали	119
6.	Укупно	1.946

У регистру је 239.188 активних и 95.593 блокираних рачуна.

Организационе јединице ЦББиХ у протеклој години издале су укупно 9.289 извода из Јединственог регистра рачуна пословних субјеката у Босни и Херцеговини.

Број издатих потврда у 2019. години из Јединственог регистра рачуна пословних субјеката у БиХ	
Организациона јединица ЦББиХ	Број потврда
Главна банка Републике Српске Централне банке БиХ	1.116
Главна јединица Мостар	1.454
Главна јединица Сарајево	6.351
Филијала Брчко	320
Филијала Пале	48
Укупно:	9.289

Податке из Јединственог регистра рачуна пословних субјеката у БиХ путем веб приступа је у 2019. години преузимало укупно 104 институције.

Преузимају податке из ЈРРПС	
Банке	25
МКО	12
Лизинг	6
Осигурање	1
Остали	60
Укупно	104

7. Централни регистар кредита

Податке у Централни регистар кредита у 2019. години достављало је 75 институција, а приступало се укупно 2.847.762 пута (током 2018. године - 2.688.972 пута).

Достављају податке у ЦРК	
Банке	25
МКО	33
Лизинг	8
Осигурање	1
Остали	8
Укупно	75

Број приступа ЦРК за 2019. годину	
Банке	1.753.207
МКО	1.068.868
Лизинг	19.018
Осигурање	49
Остали	6.620
Укупно	2.847.762

Укупан број приступних тачака Регистру је 1.720 (за разлику од 2018. године када их је било 1.530). Пословне банке користе највише приступних мјеста – 1.445, микрокредитне организације – 186, лизинг куће, осигурања и остале организације - 89.

Број приступних тачака Централном регистру кредита		
1.	Банке	1.445
2.	МКО	186
3.	Лизинг	32
4.	Осигурање	3
5.	Остали	54
6.	Укупно	1.720

8. Организационе шеме банака

Укупно су банке на крају 2019. године имале 799 организациона дијела (2018. године банке су имале 811 организационих дијелова).

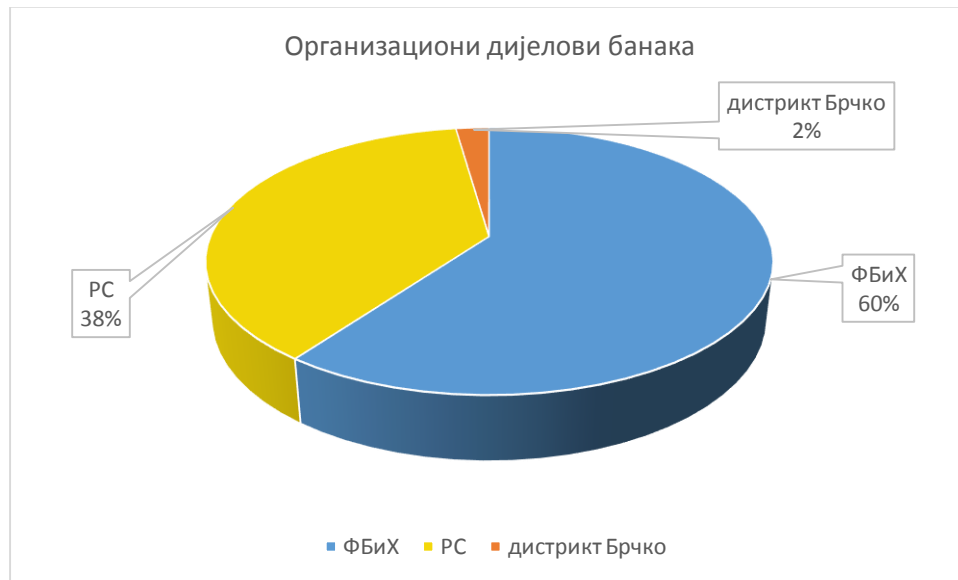
У табели је дат приказ организационих дијелова по ентитетима у односу на сједиште банке:

Организациони дијелови банке				
Година	У ентитету сједишта банке	У другом ентитету	У дистрикту Брчко	Укупно
2015.	767	83	23	873
2016.	729	69	25	823
2017.	726	72	24	822
2018.	699	92	20	811
2019.	706	75	18	799



У наредној табели је дат приказ броја организационих дијелова банака у ФБиХ, РС и ДБ:

Организациони дијелови банке				
Година	ФБиХ	РС	дистрикт Брчко	Укупно
2019.	480	301	18	799

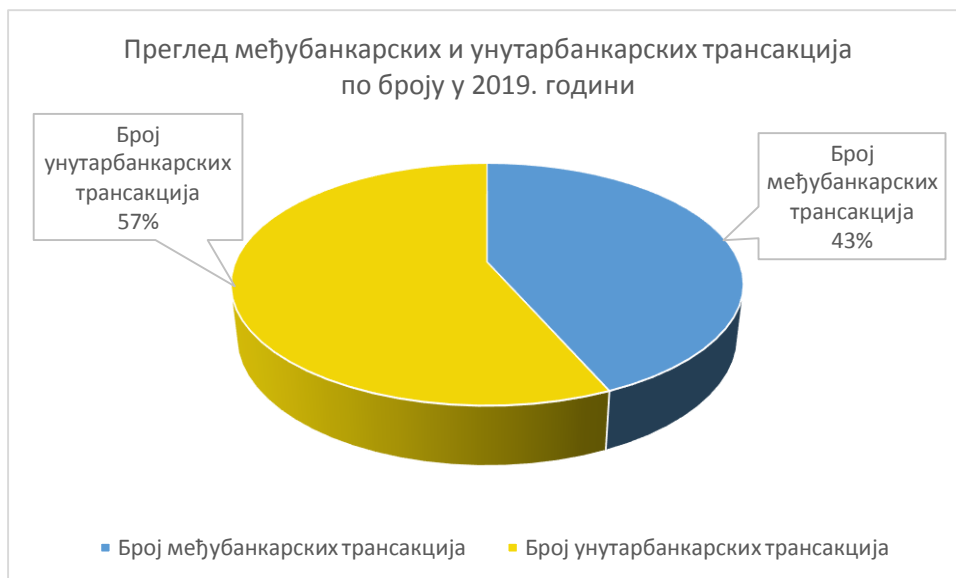


9. Међубанкарске и унутарбанкарске трансакције

Током 2019. године је реализовано 43.601.606 међубанкарских плаћања (у 2018. години 42.334.026) и 56.879.236 унутарбанкарских (у 2018. години 58.847.941).

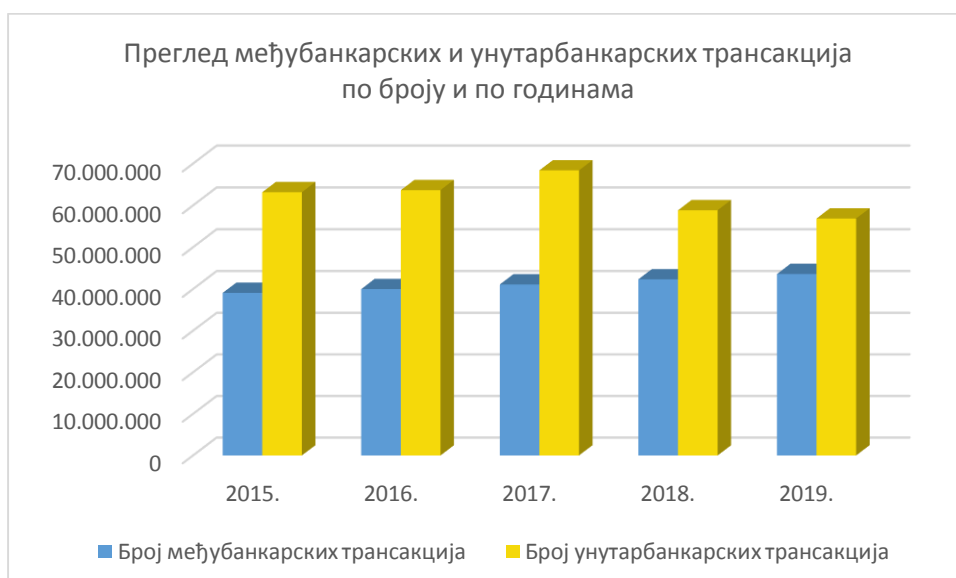
У процентима исказано, у укупном броју трансакција 43% је реализовано међубанкарских трансакција (кроз платне системе ЦББиХ: БПРВ и жиро клиринг), на супрот 57% налога пласираних унутар банака.

Преглед међубанкарских и унутарбанкарских трансакција по броју у 2019. години		
Број међубанкарских трансакција	Број унутарбанкарских трансакција	Укупно
43.601.606	56.879.236	100.480.842
43%	57%	100%



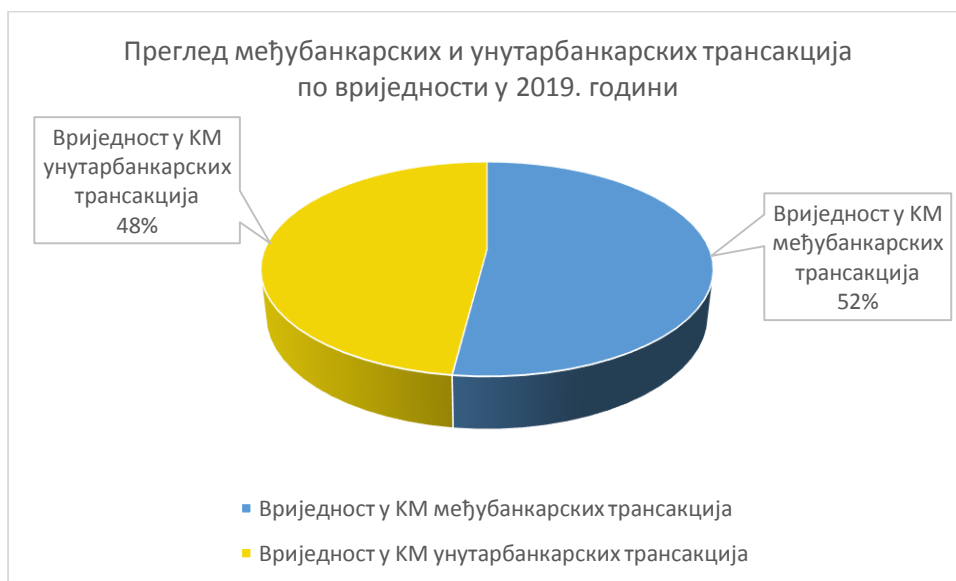
Преглед међубанкарских и унутарбанкарских трансакција по броју и по годинама

Година	Број међубанкарских трансакција	Број унутарбанкарских трансакција	Укупно
2015.	39.086.648	63.167.655	102.254.303
2016.	40.004.202	63.663.205	103.667.407
2017.	41.107.361	68.389.937	109.497.298
2018.	42.334.026	58.847.941	101.181.967
2019.	43.601.606	56.879.236	100.480.842

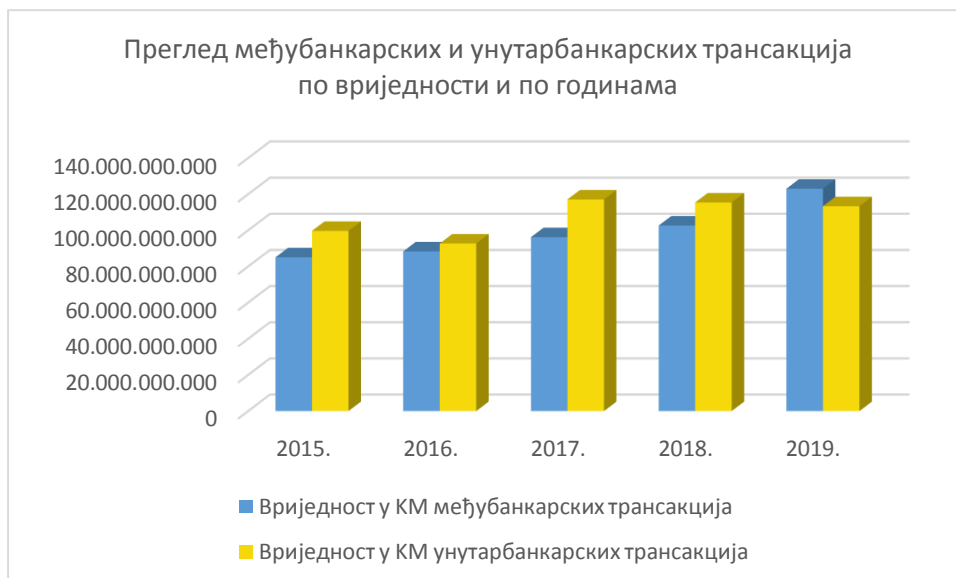


Посматрајући по вриједности у 2019. години је реализовано 123.046.070.387 КМ кроз налоге међу банкама (у 2018. години 102.669.704.908 КМ) и 113.372.584.035 КМ унутар банака (у 2018. години 115.435.540.439 КМ). Омјер једних наспрам других – међубанкарских у односу на унутарбанкарске је као у табели:

Преглед међубанкарских и унутарбанкарских трансакција по вриједности у 2019. години		
Вриједност у КМ међубанкарских трансакција	Вриједност у КМ унутарбанкарских трансакција	Укупно
123.046.070.387	113.372.584.035	236.418.654.422
52%	48%	100%

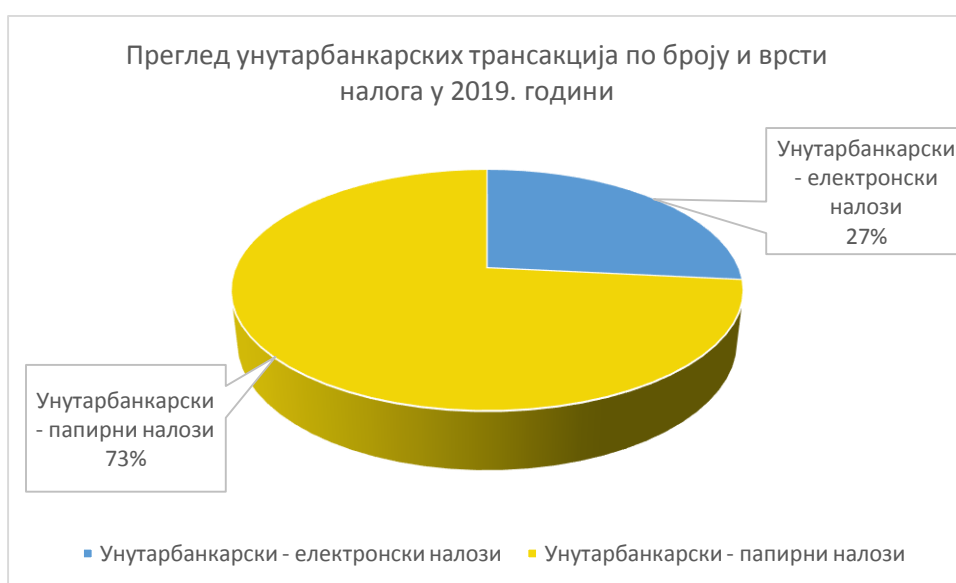


Преглед међубанкарских и унутарбанкарских трансакција по вриједности и по годинама			
Година	Вриједност у КМ међубанкарских трансакција	Вриједност у КМ унутарбанкарских трансакција	Укупно
2015.	85.105.843.766	99.693.850.375	184.799.694.141
2016.	88.379.953.010	92.735.655.107	181.115.608.117
2017.	96.243.249.000	117.098.818.192	213.342.067.191
2018.	102.669.704.908	115.435.540.439	218.105.245.347
2019.	123.046.070.387	113.372.584.035	236.418.654.422

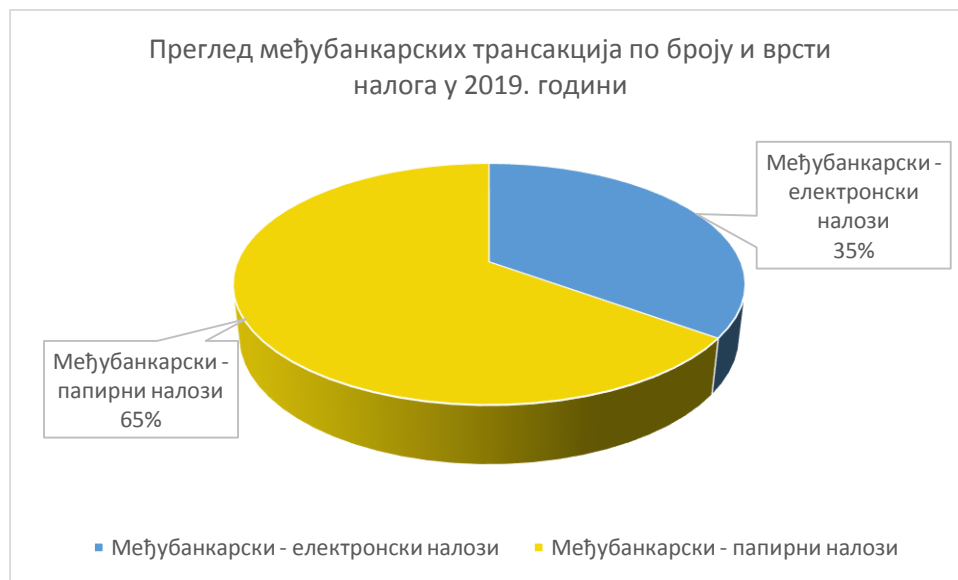


У наставку дајемо преглед унутарбанкарских и међубанкарских трансакција по врсти налога (електронски и папирни) за 2019. годину. Преглед дајемо по броју као и по вриједности налога:

Преглед унутарбанкарских трансакција по броју и врсти налога у 2019. години		
Унутарбанкарски - електронски налози	Унутарбанкарски - папирни налози	Укупно
27%	73%	100%



Преглед међубанкарских трансакција по броју и врсти налога у 2019. години		
Међубанкарски - електронски налози	Међубанкарски - папирни налози	Укупно
35%	65%	100%



Преглед унутарбанкарских трансакција по вриједности и врсти налога у 2019. години		
Унутарбанкарски - електронски налози	Унутарбанкарски - папирни налози	Укупно
39%	61%	100%

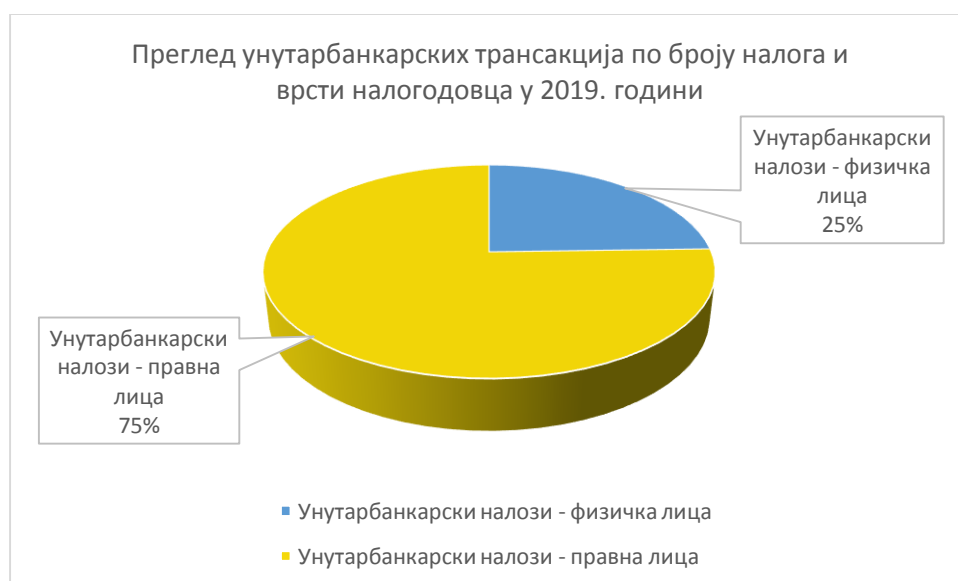


Преглед међубанкарских трансакција по вриједности и врсти налога у 2019. години		
Међубанкарски - електронски налози	Међубанкарски - папирни налози	Укупно
43%	57%	100%

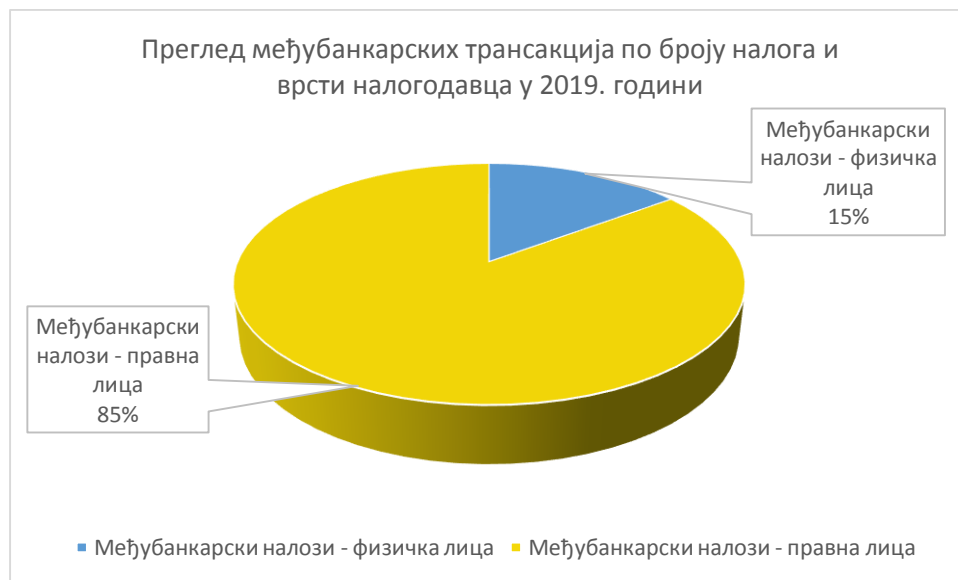


Такође, у наставку дајемо преглед унутарбанкарских и међубанкарских трансакција по врсти налогодавца (физичка и правна лица) за 2019. годину. Преглед дајемо по броју као и по вриједности налога:

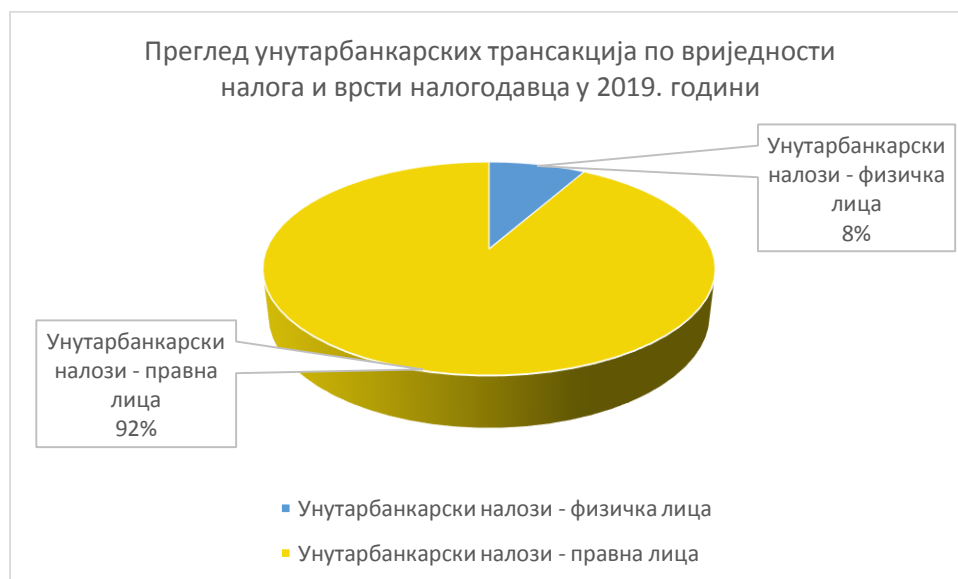
Преглед унутарбанкарских трансакција по броју налога и врсти налогодавца у 2019. години		
Унутарбанкарски налози - физичка лица	Унутарбанкарски налози - правна лица	Укупно
25%	75%	100%



Преглед међубанкарских трансакција по броју налога и врсти налогодавца у 2019. години		
Међубанкарски налози - физичка лица	Међубанкарски налози - правна лица	Укупно
15%	85%	100%



Преглед унутарбанкарских трансакција по вриједности налога и врсти налогодавца у 2019. години		
Унутарбанкарски налози - физичка лица	Унутарбанкарски налози - правна лица	Укупно
8%	92%	100%



Преглед међубанкарских трансакција по вриједности налога и врсти налогодавца у 2019. години		
Међубанкарски налози - физичка лица	Међубанкарски налози - правна лица	Укупно
4%	96%	100%

